

**Handläggare**  
Anna-Carin Edström

**Datum**  
2021-09-28

**Vår beteckning**  
RS/211399

**Ert Datum**  
2021-04-29

**Er beteckning**  
Rev/20035

Region Värmlands revisorer

## **Svar på revisionsrapport om Samverkan mellan regionen och kommunerna avseende psykisk ohälsa bland barn och unga, granskning tillsammans med de värmländska kommunerna**

Regionstyrelsen vill avge följande svar på rubricerad revisionsrapport.

Helseplans samlade bedömning är att ett antal förutsättningar finns för en ändamålsenlig samverkan inom och mellan kommunerna och Region Värmland för att möta psykisk ohälsa hos barn och unga. Emellertid finns brister i styrningen och angelägna rekommendationer avseende stärkt implementering respektive uppföljning som lämnades i den granskning som utfördes 2016 har inte uppfyllts.

### **Sammanfattande svar**

Helseplans rapport beskriver förbättringsområden som verksamheterna till viss del uppmärksammat och där ett långsiktigt arbete är nödvändigt och påbörjat.

Nya Perspektiv är en samverkansarena för länets kommuner och Region Värmland när det gäller hälso- och sjukvård, socialtjänst och skola. Arbetet leds av en politisk styrgrupp vilken har ansvar för det årliga seminariet, samt att följa och leda utvecklingsarbetet som sker inom de olika livsperspektiven. Det finns också en beredningsgrupp som också är styrgrupp för arbete med psykisk hälsa kopplat till stimulansmedel som länet får.

Under 2019 gjordes befintliga grupper om till samordningsgrupper som utgår från livsperspektiv med ambitionen att skapa en bättre och tydligare struktur. Samordningsgruppernas koppling till olika professionsnätverk har stärkts, i syfte att kommunicera pågående arbete till hela länet och på så vis säkra samverkan. Tydliggörande av roller, ansvar och mandat är under upparbetande. Psykisk hälsa var tidigare en egen gruppering som bland annat hanterade nationella stimulansmedel. Genom förändringen finns nu området psykisk hälsa med i alla livsperspektiv. Ganska snart upptäcktes att

**Datum**  
2021-09-28

**Diarienummer**  
RS/211399

det fanns behov av en gruppering som särskilt hade ett uttalat ansvar för hantering av länsgemensamma stimulansmedel för psykisk hälsa. Därför bildades samordningsgruppen regional koordinering psykisk hälsa (RKPH) som också ansvarar för ”Plan för god psykisk hälsa i Värmland”. Planen är ett underlag för att erhålla nationella stimulansmedel till länet när det gäller psykisk hälsa. Förändringen ger nya förutsättningar som bedöms gynna arbetet. Samordningsgrupperna barnalivet och ungdomslivet kan identifiera behov av utvecklingsarbete och samverkan mellan Region Värmland och de värmländska kommunerna.

Under 2020 har tidigare plan för det gemensamma arbetet som gäller psykisk hälsa reviderats i bred samverkan i länet. Den omfattar alla åldrar och nivåerna främjande, förebyggande och behandlande. Planen är antagen av hälso- och sjukvårdsledningen inom Region Värmland 2021-05-27 och ska vidare till regionstyrelsen för kännedom. Planen har också skickats ut till länets kommuner för att antas.

”Plan för god psykisk hälsa i Värmland” har identifierat tre nycklar som är viktiga för ett framgångsrikt arbete. Nycklarna är ledning och styrning, brukarmedverkan samt samverkan och samordning. Dessa nycklar har också identifierats som viktiga i processen Nära vård. Arbetet med psykisk hälsa ses som en del av Nära vårdprocessen och en ambition finns att sträva efter samordning mellan processerna. I planen läggs ett större fokus på uppföljning av arbetet som bör ske på flera nivåer. Folkhälsan följs på befolkningsnivå, arbetet med psykisk hälsa kopplat till stimulansmedel följs upp och återspeglas till Socialstyrelsen. Planen kommer att följas upp på aktivitets- och processnivå där Beredningsgruppen för Nya Perspektiv, tillika länets styrgrupp för stimulansmedlen psykisk hälsa, får kontinuerlig rapportering av arbetet.

**Datum**  
2021-09-28

**Diarienummer**  
RS/211399

Revisorernas rekommendationer och regionens svar nedan.

*Regionstyrelsen och berörda kommunala styrelser och nämnder tar ställning till åtgärder såsom minskning, standardisering och samling av befintliga avtal och överenskommelser på området i syfte att stärka styrningen av samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa.*

Verksamhetens svar:

Revisionen lyfter fram förbättringsområden, som identifierats sedan tidigare i berörda verksamhetsområden och rekommendationerna ligger i linje med påbörjade aktiviteter.

Från och med januari 2021 finns område samverkan inom Region Värmland. Områdets uppdrag är att bidra till en välfungerande samverkan mellan Region Värmland och länets 16 kommuner samt bedriva ett grundläggande strategiskt utvecklingsarbete. I området pågår bland annat utvecklingsarbeten som gäller Nära vård, Regional koordinering psykisk hälsa, SIP och Patientkontrakt.

Inom område öppenvård har den förebyggande hälso- och sjukvården för barn och unga samorganiserats i ett verksamhetsområde - barn, unga och familjehälsa. I verksamhetsområdet ingår bl.a. länets samtliga familjecentraler, ungdomsmottagningar och första linjen-mottagningar som regionen bedriver i samverkan med länets kommuner. Organiseringen har tydliggjort behovet av en mer enhetlig utformning av avtal och överenskommelser, i syfte att säkerställa att regionen erbjuder ett jämlikt vårdutbud i länet. En avtalsmall har tagits fram för familjecentralerna och för ungdomsmottagningarna är det under upparbetande. Gällande första linjen har ett arbete initierats med översyn av verksamhetens uppdrag, utbud, målgrupp och bemanning. Mottagningarna inom verksamhetsområdet barn, unga och familjehälsa finns i hela länet, varvid det är många huvudmän utöver Region Värmland som berörs och som ska enas om en gemensam struktur.

*Regionstyrelsen och berörda kommunala styrelser och nämnder tar ställning till åtgärder såsom minskning, standardisering och samling av befintliga styrande dokument på området i syfte att stärka styrningen av samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa.*

Datum  
2021-09-28

Diarienummer  
RS/211399

Verksamhetens svar:

Delar revisionens förslag till åtgärder. Ett revideringsarbete är sedan tidigare initierat, i syfte att minska antalet styrande dokument för att underlätta kännedom och följsamhet hos berörd personal.

*Regionstyrelsen, Hälso- och sjukvårdsnämnden och berörda kommunala styrelser och nämnder fortsatt verkar för att tydliggöra Nya Perspektivs ansvar och roll avseende samverkan mellan kommunerna och regionen kring barn och unga med psykisk ohälsa.*

Verksamhetens svar:

Delar revisionens förslag till åtgärder. Värmlandsrådet som inrättades i samband med bildandet av Region Värmland är genom sitt presidium också politisk styrgrupp för arbetet med Nya Perspektiv. Under våren 2021 har en utvärdering gjorts av samverkansavtalet som styr arbetet inom Värmlandsrådet. I denna utvärdering finns en rekommendation att utveckla en systematisk relation till Nya Perspektiv som stödjer revisionens förslag.

*Regionstyrelsen och berörda kommunala styrelser och nämnder upprättar och fastställer en given process och struktur för implementering i syfte att stärka följsamheten till det arbete som utgår från Nya Perspektiv.*

Verksamhetens svar:

Den politiska styrgruppen för Nya Perspektiv tar årligen fram ett inriktningsdokument där bland annat process och struktur för implementering beskrivs. Tydliggörande av roller, ansvar och mandat är under upparbetande. En ambition i arbetet är också att samla länsgemensamma dokument på webben för att lättare skapa en överblick av helheten.

*Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställer en god tillgänglighet till vården för barn och unga med psykisk ohälsa och sjukdom genom att se över samordning mellan samt arbets sätt, processer och tillgänglighet inom de vårdgrenar som ansvarar för målgruppen.*

Verksamhetens svar:

Verksamhetsledningen inom område öppenvård har sedan 1 september 2019 samverkan i utskottsform, där barn och unga är ett av tre utskott. I utskottet för barn och unga sitter verksamhetschef för barn och ungdomshabilitering, barn- och ungdomspsykiatri samt barn, unga och familjeohälsa. Under 2020–2021 har utskottet kompletterats med verksamhetschef för barn och ungdomsmedicin och folktandvården. Verksamhetschef för allmänmedicin

**Datum**  
2021-09-28

**Diarienummer**  
RS/211399

på uppdrag av utskott och områdeschef initierar, implementerar och genomför förbättringsarbeten. Genom denna organisering har hälso- och sjukvården möjlighet att framledes internt utveckla samordning av arbetssätt, processer och tillgänglighet för målgruppen. Utvecklingsledare för barn och unga ingår även i samordningsgruppen barnalivet i Nya perspektiv, vilket möjliggör koppling till kommunernas verksamhetsgrenar i berörda områden.

*Hälso- och sjukvårdsnämnden, kopplat till avtal och styrdokument, fastställer, följer upp och redovisar processmått avseende berörda verksamheters interna och externa samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa.*

Verksamhetens svar:

En av de identifierade nycklarna i ”Plan för god psykisk hälsa i Värmland” när det gäller lyckat resultat i samverkan/samordning är uppföljning och utvärdering. Idag finns inte framtagna processmått på samverkan att tillgå. Region Värmland har därför tagit initiativ till ett utvecklingsarbete inom detta område i samverkan med Hälsolabb. I Hälsolabb samarbetar regioner, kommuner, högskolor och organisationer för att utveckla och pröva styrning och ledning, policy och kultur som stödjer omställningen till en Nära vård.

Regionstyrelsen

Fredrik Larsson  
Ordförande

Peter Bäckstrand  
Regiondirektör